

АВТОМАТИЗАЦІЯ ЗБІРКИ МАКЕТУ ДЛЯ ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ

Вовк О.В., доцент, кафедра МСТ, ХНУРЕ
Митцева О.С., доцент, кафедра філософії, ХНУРЕ
Калугін Н.Д., студент, кафедра МСТ, ХНУРЕ
Хлиніна С.Г., студент, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Одним з ключових етапів підготовки книги до друку є збірка (верстка) макету. Цей етап трудомісткий і вимагає знання не тільки в галузі дизайну і оформлення, але й знання чітких технічних вимог до майбутнього макету друкованого видання. Етап верстки відіграє важливу роль у забезпеченні високої якості кінцевого продукту. Він дозволяє усунути помилки та неточності з тексту, створити візуально привабливий та зручний для читання макет друкованого видання, розробити дизайн, який відповідає загальному концепту та привертає увагу читачів, переконатися, що друковане видання відповідає всім технічним вимогам друку [1].

Автоматизація верстки макету друкованих видань – це процес використання настільних видавничих систем (НВС) та інструментів для автоматичного створення і форматування макету публікацій [2].

Процес автоматизації збірки макету зазвичай включає наступні кроки.

Підготовка текстового та ілюстративного матеріалу. Даний крок часто є одним з найперших в роботі над макетом публікації. В ході підготовки текстової інформації можуть бути залучені редактор та коректор тексту, які вичитають авторський оригінал, вилучають граматичні та смислові помилки, та відредагують його згідно норм української мови. В свою чергу, суть процесу підготовки ілюстрацій полягає в тому, що необхідно розробити з нуля або відредагувати надані растрові та векторні ілюстрації, провести їх форматування згідно формату книги і перевести у потрібну колірну модель.

Створення шаблону (макету). Шаблон містить всі елементи дизайну та форматування, які будуть використовуватися в публікації. Даний етап допомагає задати єдиний стиль майбутнього видання, уніфікувати розміщення текстових та ілюстративних елементів. Він може містити такі елементи, як стилі форматування (шрифти для заголовків, тексту, підзаголовків, приміток, розмір шрифту, інтервал між рядками, відступи, кольори тексту, фону, заголовків), загальну структуру сторінок (розміри полів, колон, відступів від краю сторінки, розташування заголовків, колонтитулів, номерів сторінок), налаштування вставки зображень (стилі оформлення зображень, рамки, формат підписів, розмір та розташування зображень на сторінці). Правильно оформлений шаблон забезпечує автоматизовану роботу з розміщенням текстового та ілюстративного матеріалу, що в свою чергу дозволяє економити час і пришвидшує випуск розроблюваного друкованого видання.

Верстка макету видання. На цьому етапі використовуються настільні видавничі системи та інструменти для автоматичного створення макету друкованого видання. Даний етап включає в себе розміщення текстового та

ілюстративного матеріалу на сторінках друкованого або електронного видання згідно створеному шаблону, що відповідає певним технічним та естетичним вимогам та критеріям. Верстальник, спираючись на свої знання, навички, а також правила верстки, створює візуальну картинку і оформлення, визначаючи, як буде виглядати текст і картинки разом.

Перевірка та редагування макету та експорт. Останній етап при роботі над макетом друкованого видання. Суть його полягає в остаточній перевірці створеної публікації на відповідність технічним умовам, після чого відбувається експорт готового макету в файл, що буде передано друкарні [3].

Наразі існує багато різних типів програм для автоматизації збірки макету, кожна з яких має свої власні функції та можливості, але найпопулярнішими лишаються наступні варіанти: Adobe InDesign – це універсальна професійна програма для дизайну та верстки, яка пропонує широкий спектр функцій для автоматизації збірки макету майже будь-якого друкованого видання; QuarkXPress – це ще одна популярна програма для дизайну та верстки, дозволяє займатися створенням, редагуванням і складною версткою в режимі WYSIWYG; Scribus – це безкоштовна програма для дизайну та верстки, чудова альтернатива InDesign, який в свою чергу являється платним рішенням; LaTeX – це система набору тексту, яка використовується для створення високоякісних документів, таких як наукові статті та книги.

Оперативна та якісна робота над макетами друкованих видань в першу чергу полягає у постійному вдосконаленні навичок використання настільних видавничих систем, які допомагають автоматизувати роботу над майбутніми друкованими публікаціями. З кожним роком дані програми розширюють власний інструментарій, впроваджуючи нові технології і функції, які значно спрощують роботу верстальників. Заздалегідь продуманий шаблон, підготовлена текстова та ілюстративна інформація, чіткі технічні вимоги являються запорукою зручної роботи з настільними видавничими системами, які в свою чергу максимально автоматизують роботу над друкованими виданнями.

Список літератури

1. Челомбійко, В.Ф. (2017). Обробка текстової інформації. Харків: ХНУРЕ.
2. Вовк, О.В., & Грабовський, С.М. (2022). Оптимізація процесу відтворення кольорового зображення в системі роботи препрес-інженера. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 1. (с. 12-13).
3. Городенко, Л. (2006). Системи верстки. QuarkXPress. Adobe PageMaker. Adobe InDesign.